

Fragmenty wystąpień na uroczystości otwarcia Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego – 19 września 2014

Peter Willer, ok. 1650

Szkoła Fechtunku, później Teatr Szekspirowski, w Gdańsku

Fot. Dobrochma Surajewska

Budynek Teatru Szekspirowskiego z uchylonym dachem

Charles – Prince of Wales

(video message)

April this year marked the 450th anniversary of Shakespeare's birth, so it is fitting that the Shakespearean Theatre in Gdańsk should not only be opened in the same year, but it should also mark the celebration of the continuity of European culture and the special enduringness between Britain and Poland.

In the due course I would hope to be able to visit the theatre by myself, but in the meantime I can only send you my warmest congratulations and heartfelt, good wishes to become a success of a long-known dream.

*

Robin Barnett –

Ambassador Wielkiej Brytanii w Polsce

Mam ogromny zaszczyt być tu dzisiaj w ważnym momencie dla Gdańska i dla brytyjsko-polskiej współpracy w sferze kultury i sztuki. Związki kulturowe między naszymi krajami są bardzo silne od wieków. Jesteśmy dzisiaj świadkami historycznego wydarzenia, kiedy to artystyczne dziedzictwo Gdańska zostaje przybliżone jego mieszkańcom po czterystu latach w nowym Gdańskim Teatrze Szekspirowskim. Jestem pod ogromnym wrażeniem innowacyjnego podejścia do zaprojektowania jego siedziby, które sprawiło, że ta nowa, ekscytująca przestrzeń kulturalna zostanie w pełni wykorzystana. Cieszę się, że Tydzień Brytyjski, otwierający tegoroczny

Festiwal Szekspirowski, pokaże Państwu to, co najlepsze w kulturze Wielkiej Brytanii.

A teraz mam dla Państwa małą niespodziankę. Jej Królewska Mość Elżbieta II kilka dni temu nadała honorowy tytuł Oficera Orderu Imperium Brytyjskiego [OBE] profesorowi Jerzemu Limonowi.

*

Donald Tusk – Premier Rzeczypospolitej Polskiej

Wszyscy w Gdańsku, i nie tylko, wiemy, że jest to dzień Jerzego Limona. Większość z nas, którzy mieli zaszczyt z Tobą, Jerzy, współpracować przy tym projekcie, nie do końca wierzyła, że to się kiedykolwiek uda. Dzięki temu, że wierzyłeś – a to przecież jest fundament sukcesu współczesnej Polski – że wierzyłeś w rzecz niemożliwą zdawałoby się, ten teatr tu istnieje i zachwyca nas wszystkich swoim widokiem, swoją funkcjonalnością, swoją nowoczesnością, odwagą. Tu muszę Ci bardzo podziękować, bo kiedy wmurowywaliśmy kamień węgielny, powiedziałeś, że „na pewno zdążymy z teatrem, w czasie, kiedy będziesz premierem”. Zdażyłeś kapitalnie precyzyjnie. Gdybyś się trzy dni spóźnił, to pamiętałbym Ci to do końca życia.

Oprócz Jerzego Limona drugim bohaterem tego wieczoru jest sam Szekspir. Czytając Szekspira, mogę Państwu powiedzieć z własnego doświadczenia, że wszystko, co napisał i w „Kronikach” i w „Makbecie” i w „Hamlecie”, co dotyczy władzy, polityki, namiętności – to wszystko jest najszczerzą prawdą. ▶

▶ Trzecim bohaterem jest miasto Gdańsk. Gdańsk zasługuje na najpiękniejszy i najnowocześniejszy teatr Europie – w takim dzisiaj jesteśmy. Każdy, kto kocha i zna Gdańsk wie, że Gdańsk mógłby być jeszcze jednym bohaterem wielkiego szekspirowskiego dramatu, na szczęście z *happy-endem*, czego widomym symbolem jest dzisiejsza uroczystość.

*

Małgorzata Omilanowska –
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP

Pierwszy raz w polskiej historii, w tak krótkim czasie wydano tyle pieniędzy na kulturę. To się nie zdarzyło nigdy wcześniej podczas 1050 lat naszego istnienia. 1/6 środków Unii Europejskiej na kulturę w ostatnim rozdaniu trafiła do Polski. Liczba instytucji, które zbudowaliśmy i otworzyliśmy bije na głowę nie tylko to, co dotąd wydarzyło się w Polsce, ale i w Europie w ostatnich dziesięcioleciach. Powstały arcydzieła architektoniczne, które można porównywać z najlepszymi osiągnięciami światowymi.

Jesteśmy w nowym, wspaniałym teatrze, wzniesionym od podstaw w miejscu uświęconym tradycją teatralną – w teatrze, jakiego nie mieliśmy nigdy w Polsce, w teatrze, który ma takie możliwości sceny i mechaniki, że można tu zrobić wszystko, wystawić każdą wymarzoną sztukę. Każdy reżyser będzie snił o tym, aby z tych możliwości technicznych skorzystać i gdańskiej publiczności – jestem przekonana, że nie tylko gdańskiej – pokazać swoje dzieło.

Teatr ten będzie teatrem impresaryjnym, który gościć będzie kolejne trupy teatralne, przyjeżdżające tu ze swoimi przedstawieniami. Wreszcie będzie miejscem edukacji, niezwykle ważnym dla przyszłych pokoleń. Dzięki inwestycjom w kulturę zmieniliśmy pejzaż architektoniczny Polski.

Teatr, który dzisiaj otwieramy, to dzieło Renato Rizzi'ego, który przyjechał z dalekich Włoch po to, aby zakochać się w tym mieście – bo mam nadzieję, że się zakochał – i żeby wyczuć atmosferę architektoniczną tego otoczenia i przetransformować ją w jedyny, dla siebie właściwy, sposób na język architektury teatralnej, która przez pokolenia będzie znaczyła to miejsce w mieście.

*

Mieczysław Struk –
Marszałek Województwa Pomorskiego

Warto dzisiaj wspomnieć o wsparciu przez podatników Unii Europejskiej: 75% wartości tej inwestycji. A 25% dołożyli podatnicy Miasta Gdańska i Województwa Pomorskiego. Za to im bardzo dziękujemy.

Gdyby nie determinacja profesora Jerzego Limona, nie byłoby dzisiaj tej uroczystości. Warto też powiedzieć, że cała plejada ministrów kultury kilku rządów popierała tę inwestycję, ten wielki teatr. Zasadnicze zmiany nastąpiły, kiedy pod rządami Pana Premiera Donalda Tuska, rząd polski rzeczywiście wsparł tę fantastyczną inwestycję. Panie Premierze, bardzo, bardzo dziękujemy.

Jeżeli Szekspir, to jesteśmy w Gdańsku! Te słowa zrosły się w slogan reklamowy najwyższej próby. 20 lat pracy profesora Jerzego Limona, najpierw w Fundacji Theatrum Genadense, a potem w Gdańskim Teatrze Szekspirowskim, sprawiły że Szekspir stał się prawdziwym mieszkańcem Gdańska. Festiwal Szekspirowski to stały element gdańskiego krajobrazu. Dziś

otwieramy nową przestrzeń dla działalności kulturalnej. Czekamy, aby wypełniła się życiem, pasją, sztuką, działaniami edukacyjnymi. Ten projekt jest unikatowy w skali Europy. Pomyślności!

*

Paweł Adamowicz – Prezydent Miasta Gdańska

Raduj się Gdańsku, bo rok 2014 przejdzie do historii Gdańska jako rok wyjątkowo szczęśliwy. 30 sierpnia oddaliśmy do użytku Europejskie Centrum Solidarności, aby tylko w 20 dni później spotkać się w sercu Gdańska i oddać do użytku Gdański Teatr Szekspirowski.

Raduj się Gdańsku, raduj się Rzeczypospolita, bo w 25. rocznicę wolności i 25 rocznicę powołania pierwszego, niekomunistycznego rządu Tadeusza Mazowieckiego tak dobrze zagospodarowujemy wolność. I chociaż nie jesteśmy nieomylni, chociaż popełniamy błędy – być może niekiedy ich za dużo – bilans jest niezwykle pozytywny, niezwykle radosny.

*

Zbigniew Canowiecki – Przewodniczący
Fundacji Theatrum Genadense
i Przewodniczący Rady Programowej
Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego

Kiedy sześć lat temu przekonywaliśmy Bogdana Zdrojewskiego, ówczesnego ministra kultury, o zasadności wydania znacznych środków z funduszy Unii Europejskiej na Gdański Teatr Szekspirowski, mówiliśmy, że nasz Teatr ma mieć duszę, a potrzebujemy tylko ciała. Opowiadaliśmy Ministrowi o naszych festiwalach, obiecywaliśmy, że jeżeli otrzymamy własną siedzibę, to stworzymy ośrodek kultury promieniujący na całą Europę.

Podstawą takiego myślenia była i jest dobra kondycja pomorskich firm. Jestem przekonany, że stały i systematyczny rozwój polskiej gospodarki, powodujący utrzymywanie się wysokiego poziomu optymizmu wśród przedsiębiorców, pozwoli zrealizować nasze plany.

*

Renato Rizzi – architekt,
projektant Gdańskiego Teatru Szekspirowskiego

Architecture needs to make visible what is invisible in our mind. But it is not just to take what is invisible in the one hand and put it into the other hand – and it becomes visible. What becomes visible in the left hand needs to maintain certain invisibility. This is the difficulty. In changing the invisibility into the visibility one may not lose these two different characteristics.

For this reason I want to compare theatre to body. The body of the theatre is bigger than the shape of its building. The building is between the sky and the earth. So, the sky is a hanger for the theatre. At the same time the earth is hanged up on the building – here by the dark, black colour of the theatre's brick walls. Somehow, by taking the sky plus the building plus the earth you have the theatre.

Because theatre is a visible representation of imagination I would like to use words of Shakespeare in "The Tempest". He wrote that we are made with the same substance as dreams. It means that dreams need, too, heavy materials: steel, brick, wood – a lot of material, a lot of work, because otherwise dreams would not become reality. And so, now we are in this strange theatre...

(nagranie i wybór – Andrzej Kobos)